Nummer raadsvoorstel	2023/55
Datum voorronde	26 september 2023
Datum B&W vergadering	12 september 2023
Portefeuillehouder	Bm A.J. Michel-de Jong en weth. T. Pietersma
Opsteller	R. Kool
Afdeling/team	Gs
Voorgestelde behandeltijd Voorronde	30-45 minuten
	☒ Openbaar ☐ Geheim

Onderwerp
Beslissing op verzoek van gemeente Oostzaan om medewerking inzake bestuurlijke toekomst

Kern van het voorstel
De gemeente Oostzaan vraagt medewerking aan nadere verkenningen inzake de bestuurlijke toekomst van die gemeente. De bestuurlijke toekomst van Oostzaan kan ook die van Wormerland raken, afhankelijk van de richting die de raad van Oostzaan voor de toekomst van zijn gemeente kiest. In dit stuk luidt het voorstel om medewerking te verlenen aan de verkenning van verbreding van de ambtelijke samenwerking die op dit moment is ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling OVER-gemeenten. Medewerking aan verdere bestuurlijke samenwerking c.q. bestuurlijke fusie wordt in dit voorstel afgewezen, gelet op het raadsbesluit van 7 februari 2023. In dit voorstel wordt tevens aan der raad voorgesteld om de voorgenomen onderzoeken te starten die onderdeel uitmaken van het raadsbesluit van Wormerland d.d. 7-2-2023 inzake de bestuurlijke toekomst (B1).

Voorgesteld besluit
De Raad besluit: In lijn met het raadsbesluit van 7-2-2023: 1. mee te werken aan verkennende gesprekken over uitbreiding van de bestaande ambtelijke samenwerking met de gemeenten Landsmeer en Waterland. (Wij stellen ons daarbij constructieve gesprekken van de met bedrijfsvoering belaste colleges voor, die -in samenspraak met hun gemeenteraden- als gelijkwaardige potentiële partners worden gevoerd en die tot een geheel nieuw construct zouden kunnen leiden, waarvoor de raden hun consent moeten geven.); 2. niet mee te werken aan verkennende gesprekken over bestuurlijke fusie; 3. te starten met de in het raadsbesluit van 7-2-2023 voorgenomen onderzoeken ter verdere verdieping in en voorbereiding op mogelijke toekomstige ontwikkelingen in de bestuurlijke toekomst van Wormerland.

Bijlagen
B1 230207 Ondertekend raadsbesluit Bestuurlijke Toekomst Wormerland B2 230622 Aangenomen Motie (OZ) 23M07 VVD CDA en ON m.b.t. verkenning samenwerking groen-landelijke gemeenten B3 230711 brief van college OZ aan WL met verzoek medewerking B4 230718 college WL antwoord op brief college OZ 230711 bestuurlijke toekomst

Toelichting

Aanleiding, gewenst resultaat en voorstel (incl. argumenten)
De raad van Oostzaan nam op 22 juni jl. een motie aan (B2) die door het college van Oostzaan (OZ) bij brief van 11 juli jl. , ontvangen op 17 juli jl., (B3) onder de aandacht van ons college werd gebracht. In die brief staan concreet 2 vragen. Ons college antwoordde op 18 jul jl. per brief (B4). De gemeenteraad van Wormerland is het hoogste orgaan v.w.b. de bestuurlijke toekomst van de gemeente Wormerland. De eerste vraag van Oostzaan is of Wormerland bereid is om mee te werken aan verkennende gesprekken over verbreding van de ambtelijke samenwerking die nu bestaat tussen Oostzaan en Wormerland. (Concreet: de samenwerking uitbreiden met Landsmeer en Waterland.) Die vraag kon en kan positief worden beantwoord, omdat de verkenning van die richting goed past binnen de voorkeur (de zgn. Nul-plus variant) van de gemeenteraad van Wormerland, zoals die is vastgelegd in zijn besluit van 7 februari 2023. (B1) De tweede vraag is om mee te werken aan verkennende gesprekken over bestuurlijke samenwerking tussen deze gemeenten. Die vraag kan vanuit het genoemde raadsbesluit (B1) niet positief worden beantwoord. Ten eerste staat er in de vraag (zowel in B2 als B3) letterlijk "bestuurlijke samenwerking", zonder nadere toelichting wat daarmee bedoeld wordt. Het vermoeden is bij ons gerezen dat daarmee eigenlijk bedoeld wordt "bestuurlijke fusie". Die aanname hebben wij ook verwoord in het antwoord (B4) met de vermelding dat wij het graag vernemen als die aanname verkeerd is. Omdat er geen reactie is ontvangen nemen wij de aanname voor waar aan en leggen wij die ook aan uw raad zo voor. Verder schreven wij over medewerking aan verkennende gesprekken over bestuurlijke fusie als college geen uitspraak te kunnen doen, gegeven de actuele opvattingen in de gemeenteraad van Wormerland. (B1) Wij

Aanleiding, gewenst resultaat en voorstel (incl. argumenten)

beloofden wel om bij eerstvolgende gelegenheid na het aangebroken zomerreces aan de raad een uitspraak voor te leggen op deze vraag. Vandaar dit voorstel.

Ter verdere verdieping in voorbereiding op ontwikkelingen in het onderwerp bestuurlijke toekomst van Wormerland, waarover de raad op 7-2-2023 een uitdrukkelijk besluit nam, incl. het voornemen om verder onderzoek te doen, wordt nu voorgesteld om die voorgenomen onderzoeken te starten, zonder terug te komen op het raadsbesluit waarin wordt gekozen voor een zelfstandig Wormerland.

Het gaat om de volgende onderzoekspunten:

1) De impact van fusievarianten op behoud van de lokale identiteit (van de diverse dorpskernen en buurtschappen) en van de bestuurlijke nabijheid.
2) Het financiële perspectief en de toekomstbestendigheid van dan voor de langere termijn evt. beoogde (ambtelijke en/of bestuurlijke) fusievarianten.
3) De impact van fusievarianten op de lokale en regionale bestuurskracht.

Het gaat hier om verwerving van kennis die van belang is voor toekomstige afwegingen die met regelmaat op ons afkomen rondom de ambtelijke en bestuurlijke toekomst van gemeenten in het algemeen en die binnen onze regio in het bijzonder.
Belangrijke ontwikkelingen en motieven hierbij zijn:

a. Dat uw raad al voornemens was om deze onderzoeken te houden, maar nog niet het startmoment had bepaald.
b. Dat omliggende gemeenten besluiten rond hun bestuurlijke toekomst voorbereiden, die ook van grote betekenis kunnen worden voor Wormerland en het actuele streven om zelfstandige gemeente te blijven.
c. Dat de gemeente met die kennis o.i. vanuit de eigen regiebehoefte de betere strategische toekomstbesluiten kan voorbereiden en nemen. Ook de participatie kan beter gevoed worden met goede informatie.
d. Dat er nieuwe financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten in de maak zijn, waarin wij ons dan (al dan niet gezamenlijk) goed verdiepen. Van daaruit kunnen wij vermoedelijk ook betere investeringsagenda's maken, gericht op wat echt belangrijk is voor wat ons als samenwerkende deelnemende gemeente bindt.
e. Dat er net een nieuw provinciaal bestuur is aangetreden en dat er verkiezingen en een nieuw Rijksbestuur aan komen, die kaderstellend en beleidsmatig van grote betekenis kunnen worden voor de gemeenten. Goede actuele kennis, maar ook gelijkgerichte doeleinden en verwachtingen van samenwerkingspartners kunnen in de verhouding tot Rijk en provincie vruchten afwerpen voor de samenwerking.

Vanuit (de context en onderbouwing van) uw raadsbesluit van 27 februari jl. ligt het voor de hand om:

1. Mee te werken aan verkennende gesprekken over uitbreiding van de bestaande ambtelijke samenwerking met de gemeenten Landsmeer en Waterland. (Wij stellen ons daarbij constructieve gesprekken van de met bedrijfsvoering belaste colleges voor, die -in samenspraak met hun gemeenteraden- als gelijkwaardige potentiële partners worden gevoerd en die tot een geheel nieuw construct zouden kunnen leiden, waarvoor de raden hun consent moeten geven.)
2. Niet mee te werken aan verkennende gesprekken over bestuurlijke fusie.
3. Te starten met de in het raadsbesluit van 7-2-2023 voorgenomen onderzoeken ter verdere verdieping in en voorbereiding op mogelijke toekomstige ontwikkelingen in de bestuurlijke toekomst van Wormerland.

Alternatieven (incl. argumenten)
Als alternatief voor voorgesteld beslispunt 2 is het volgende alternatief denkbaar, maar niet voor de hand liggend: *Alternatief voor beslispunt 2:* *2. Onvoorwaardelijk instemmen met verkennende gesprekken over bestuurlijke fusie met Oostzaan, Landsmeer en Waterland.* Gelet op de inhoud van raadsvoorstel en besluit B1, zien wij geen aanleiding in het verzoek om u dit alternatief aan te bevelen.

Risico's (incl. argumenten) en beheersmaatregelen
Er is altijd een risico onderkend dat beslissingen van andere besturen (Rijk, provincie en andere gemeenten) over de bestuurlijke toekomst van betekenis kunnen zijn of worden voor de bestuurlijke toekomst van Wormerland. Vanuit dat perspectief is het steeds afwegen hoe de regie op de eigen verlangens (t.a.v. de bestuurlijke toekomst) het beste kan worden gediend. Wij denken dat het voorliggende voorstel hierin binnen de gegeven beperkingen voldoende voorziet.

Financiële gevolgen
Er zijn aan dit voorstel geen directe financiële gevolgen verbonden. Die kunnen wel ontstaan als het tot verdere samenwerkingsgesprekken en evt. onderzoeken gaat komen. Daarvoor is overigens initieel budget in de begroting opgenomen.

Adviescommissies geraadpleegd (intern/extern)
Over de vraag van Oostzaan is afstemmingsoverleg gevoerd met de begeleidingscommissie bestuurlijke toekomst uit de raad van Wormerland.

Communicatie
Uw besluit wordt kenbaar gemaakt aan de gemeenteraad en het college van Oostzaan en voor zover nodig aan de gemeenten Landsmeer en Waterland. Vanzelfsprekend is er belangstelling wat het antwoord van de twee laatstgenoemde gemeenten is op dezelfde vragen gesteld door Oostzaan. De antwoorden zijn ons nog niet bekend. Als er in de antwoorden aanleiding ontstaat om daadwerkelijk verkennende gesprekken te voeren, dan wordt er vanuit gegaan dat de deelnemende gemeenten in gezamenlijkheid de gespreksagenda opstellen. Voor wat betreft de uitwerking / formulering van de onderzoeksvragen, zal het college een voorstel voorbereiden waarover met de begeleidingscommissie uit de raad wordt afgestemd.

Participatie
In dezen geen aanleiding.

Juridische aspecten en beleidskader
Gemeentewet c.a.

Duurzaamheid en klimaataspecten
N.v.t.

Het college van burgemeester en wethouders van Wormerland,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

R. Kool A.J. Michel-de Jong

Onderwerp
Beslissing op verzoek van gemeente Oostzaan om medewerking inzake bestuurlijke toekomst

RV-nummer: 2023/55
Datum: 3 oktober 2023

De raad van de gemeente Wormerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.: 12-09-2023;

besluit:

in lijn met het raadsbesluit van 7-2-2023:

1. mee te werken aan verkennende gesprekken over uitbreiding van de bestaande ambtelijke samenwerking met de gemeenten Landsmeer en Waterland. (Wij stellen ons daarbij constructieve gesprekken van de met bedrijfsvoering belaste colleges voor, die -in samenspraak met hun gemeenteraden- als gelijkwaardige potentiële partners worden gevoerd en die tot een geheel nieuw construct zouden kunnen leiden, waarvoor de raden hun consent moeten geven.);
2. niet mee te werken aan verkennende gesprekken over bestuurlijke fusie;
3. te starten met de in het raadsbesluit van 7-2-2023 voorgenomen onderzoeken ter verdere verdieping in en voorbereiding op mogelijke toekomstige ontwikkelingen in de bestuurlijke toekomst van Wormerland.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de Raad van de gemeente Wormerland, gehouden op 3 oktober 2023

de griffier, de voorzitter,

I.P. Vrolijk A.J. Michel-de Jong